

De Fryske Marren geeft invulling aan de participatieve samenleving

Naar aanleiding van een gesprek met Lourens Bergsma, beleidsmedewerker Economische Zaken de Fryske Marren

Aanleiding

De Fryske Marren is sinds 2014 een nieuwe gemeente bestaande uit de voormalige gemeenten Gaasterlân-Sleat, Lemsterland en Skarsterlân. De laatste uitgebreide economische visie dateert uit 2008 en had enkel betrekking op de voormalige gemeente Skarsterlân. Vanwege de grotere schaal van de nieuwe gemeente en een andere economische werkelijkheid, heeft Lourens Bergsma (senior beleidsmedewerker economie) E&E advies in 2015 gevraagd om ondersteuning te bieden bij het opstellen van een nieuw sociaaleconomisch beleidsplan. Een nieuw economisch kader van waaruit de economie van De Fryske Marren wordt gestimuleerd.

Hierbij is gekozen voor een nieuwe aanpak. Lourens Bergsma vertelt in een gesprek met ons over de keuze voor een frisse aanpak, de drempels die genomen zijn en nog genomen moeten worden en waarom deze aanpak interessant is voor andere gemeenten.

Een frisse aanpak

De belangrijkste uitdaging bij het opstellen van het sociaaleconomisch beleidsplan was om tijdens het gehele proces externe betrokkenheid en gedeeld eigenaarschap te creëren. Veel gemeenten zijn gewend om eigenhandig nieuw economisch beleid te schrijven, zonder maatschappelijke organisaties, bedrijven, et cetera, bij het proces te betrekken. Bovendien is het vaak een blauwdruk waarin enkel staat wat de gemeente gaat doen. Gevolg is dat er buiten de eigen organisatie geen draagvlak voor beleid is en beleid vooral een papieren tijger is. De Fryske Marren besloot daarom vol in te zetten op het betrekken van haar eigen burgers, bedrijven en organisaties, oftewel de participatiesamenleving, bij de totstandkoming van het nieuwe beleid. Het nieuwe beleidsplan werd daarmee niet de finish, maar het startschot van een gezamenlijk proces!

Een spannende aanpak, aangezien er van te voren nog weinig ideeën waren over de praktische invulling hiervan. Met de slogan "als je het niet probeert, lukt het sowieso niet", gingen de partijen met elkaar aan de slag.

De drie ondernemersverenigingen in de gemeente werden als eerste betrokken bij de totstandkoming van het nieuwe beleidsplan. Zij mochten als eerste aangeven waar het nieuwe beleid zich op moet richten. Er werd een externe projectgroep ingericht, waarin naast de gemeente de drie overkoepelende ondernemersverenigingen waren vertegenwoordigd. Hierdoor kregen de ondernemersverenigingen directe invloed op zowel de inhoud van het plan als het proces.

Daarnaast zijn er meerdere bijeenkomsten geweest met de achterban van de ondernemersverenigingen en zijn er sessies georganiseerd met maatschappelijke partners vanuit het onderwijs, bedrijfsleven en overheid. Ook zijn er diverse sessies met de gemeente geweest over de rol en rolinvulling van de gemeente in het sociaal economisch beleid. Meer ruimte geven

aan anderen betekent immers ook dat de gemeente een terugtrekkende beweging maakt.

Het Sociaaleconomische beleidsplan De Fryske Marren

Alle bouwstenen die zijn opgehaald tijdens de sessies en bijeenkomsten zijn verwerkt in het nieuwe sociaaleconomische beleidsplan. Het plan beschrijft de sociaaleconomische uitgangspositie van De Fryske Marren en de ambities en visie ten aanzien van de ontwikkeling van de economie in De Fryske Marren. Ook beschrijft het plan opgaven waar de partijen de komende jaren mee aan de slag gaan. Daarnaast is in het plan beschreven op welke wijze partijen met elkaar gaan samenwerken om de ambities te realiseren.

Doel is om rondom de economische opgaven coalities te vormen, waarin alle relevante stakeholders zijn verenigd. Zij gaan samen aan de slag met de benodigde acties per opgave. Deze acties zijn daarom nog niet uitgewerkt in het beleidsplan.

En nu verder

Het plan is inmiddels klaar, het gezamenlijk benoemen van ambities, opgaven en uitdagingen verliep soepel, maar de uitvoering verloopt nog stroef. Dit is echter ook logisch. De ondernemersverenigingen zijn nu mede verantwoordelijk voor het economisch beleid en dit brengt nieuwe taken en verantwoordelijkheden met zich mee. De ondernemersverenigingen dienen niet langer alleen de belangen van de eigen achterban, maar zijn ook medeverantwoordelijk voor de gehele sociaaleconomische ontwikkeling van De Fryske Marren. De transitie van belangenbehartiger naar ontwikkelorganisatie vergt tijd.

In korte tijd is er echter ook al veel bereikt. –zo is de relatie tussen ondernemers en de overheid in een korte tijd veel hechter geworden. Daarom zijn de ondernemersverenigingen en de gemeente ervan overtuigd dat dit een toekomstbestendige aanpak is om de economie te versterken. Er is sprake van een veranderde samenleving waarin iedereen die dat kan verantwoordelijkheid neemt voor zijn of haar eigen leven en omgeving, zonder of met minimale hulp van de overheid. Deze kracht moet je niet onbenut laten.

Opmaat voor andere gemeenten

Het is voor gemeenten spannend om buiten de bestaande kaders te kijken en zaken los te laten. Maar volgens Lourens Bergsma is de participatiemaatschappij de toekomst en zou het in de basis –op elk beleidsveld- altijd zo moeten gaan. Uit ervaring kan hij zeggen dat het een geschikte manier is om de basis met ondernemers goed te krijgen. Ondernemers kunnen hierdoor niet meer zeggen: "Het heeft geen zin om te zeggen wat wij als ondernemers zien en willen, er wordt toch niks mee gedaan". Als ondernemers wat willen kan het worden bewerkstelligd, maar dan moeten ze wel zelf hun handen uit de mouwen steken.